

ENTREVISTA A MURAT KARAYILAN, SECRETARI GENERAL DEL PARTIT DELS TREBALLADORS DEL KURDISTAN (PKK)

Sergi Villena
Setmanari Directa

Al quarter general del PKK, a les muntanyes del Qandil (Kurdistan iraqià), estan esperant una imminent ofensiva de l'exèrcit turc. Murat Karayilan, el seu secretari general en suplència de l'empresonat Abdullah Öcalan, ha fet un descans en la seva intensa activitat defensiva per concedir aquesta entrevista exclusiva a Directa.

“En poques setmanes es preveu una ofensiva de la coalició antikurda que podria culminar amb la invasió del nord de l'Iraq”

Muntanyes de Qandil (Kurdistan)

D'ençà de la fundació del PKK, als anys setanta, i l'inici de la lluita armada a Turquia, als vuitanta, el món ha canviat molt. Què ha canviat en el PKK?

Els principis fonamentals que van dur a la fundació del PKK eren la lluita per les llibertats democràtiques i el dret a l'autodeterminació i l'autogovern. El PKK és una organització molt jove dins del marc de la història mil·lenària del poble kurd, i basa la seva lluita en el progrés i desenvolupament d'una societat nova. Aquests principis i aquesta circumstància són els mateixos fins el dia d'avui.

Tal i com era el món als anys setanta, quan nosaltres parlàvem de llibertat per al poble kurd, tothom entenia que volíem un Estat independent. També el socialisme real era un corrent ideològic fort en aquell moment i, òbviament, el PKK n'estava fortament influenciat. Crèiem que era un principi important per assolir un desenvolupament lliure i així ho vam incorporar al nostre discurs, però sense deixar de mostrar-nos-hi crítics. No vam dir mai que la URSS fos el nostre model ni que fos perfecta, i la criticàvem durament. Öcalan no era dogmàtic, per això també era crític amb el marxisme. En les seves recerques i textos intentava sempre canviar-lo i adaptar-lo a la nostra realitat.

I ara, per què lluita el PKK?

En aquests anys la realitat internacional ha canviat. Primer de tot, hem pogut comprovar que els estats-nació no s'aguanten per enlloc. En segon lloc, el socialisme real no ofería una alternativa per assolir la llibertat, la democràcia i la unitat del poble kurd. Òbviament, ens queda molt clar que el capitalisme tampoc no l'ofereix. Per això calia trobar una tercera via, un nou sistema polític.

Aquesta via pròpia és fruit d'una llarga recerca històrica, social, econòmica i cultural que ha donat com a fruit una teoria completa. A tall de resum podríem explicar-la de la següent manera: Öcalan va constatar que l'establiment de l'estat-nació no comportava de cap manera l'assoliment de la veritable democràcia. Tota construcció estatal comporta, en certa mesura, l'esclavitud de la societat i, per tant, de la democràcia al servei de l'Estat. Llavors, va concloure, ens hem d'alliberar dels estats. Però alliberar-se dels estats no vol dir caure en el caos. Per això va proposar un nou sistema de govern de la societat que va anomenar "confederalisme democràtic".

En què es concreta?

En els estats-nació, les decisions i les ordres es prenen des del centre. En el confederalisme democràtic és al revés, el poder rau en la societat i les decisions es prenen autònomament des de baix. Un cop la societat hagi pres consciència de la responsabilitat de governar-se a si mateixa, el següent estadi és la construcció del socialisme democràtic. Aquesta via cap al socialisme resol els problemes d'estatisme i centralisme que es derivaven de la implementació del socialisme des dels estats, des de dalt.

És per això que porteu exactament 23 anys de guerra?

No només, el nostre objectiu essencial és treballar perquè la societat s'autoorganitzi i deixi d'esperar de l'estat, o de qualsevol altra instància, que li faci la feina. Treballem perquè el poble construeixi i desenvolupi les seves pròpies relacions i, per tant, la pròpia democràcia.

Per a poder explicar això i desenvolupar aquest treball polític en llibertat, també lluitem perquè a cadascun dels estats en què es troba dividit el poble kurd siguin respectats els drets fonamentals de les persones. Lluitem perquè s'accepti el poble kurd, la seva llengua, cultura, dret i formes de vida, com a tals. És a dir, perquè es reconegui la seva existència i acabar així, en definitiva, amb el llast del Tractat de Lausanne [signat el 1923 entre les forces guanyadores de la Primera Guerra Mundial, nega l'existència del poble kurd en el mapa regional].

En aquestes condicions, el projecte del confederalisme democràtic serà més fàcil de desenvolupar. Creiem fermament que cal diàleg per acabar amb la situació de guerra en què ens forcen a viure. Tan sols volem que els drets dels kurds siguin respectats, almenys com els dels catalans i els bascos, sense tocar les fronteres estatals.

Des de la direcció del moviment, aquí, a les muntanyes de Qandil, com es veuen els resultats electorals assolits pel Partit de la Societat Democràtica (DTP) i la seva entrada al Parlament turc?

Primer cal tenir en compte la història d'aquesta institució. La Gran Assemblea de la Nació Turca (TBMM) fou fundada per Atatürk per representar els pobles turc i kurd alhora, però l'aprovació del Tractat de Lausanne va suposar la desaparició del poble kurd de qualsevol escena legal i el Parlament se'ls va tancar. De kurds al Parlament i en les estructures de l'Estat n'hi ha hagut

sempre, però aquells que es reivindicaven com a tals no hi entraven. L'any 1991 es va produir una excepció quan alguns diputats kurds, encapçalats per Leyla Zana, van ser escollits en coalició amb el socialdemòcrata SHP. Quan Zana va intervenir reivindicant allò que trencava les regles, que som kurds i que no abandonem la nostra identitat, va ser jutjada, ella i els altres set diputats, i així és com va acabar la primera experiència kurda al Parlament.

Ara és diferent?

Sí. Per començar, abans de ser escollits, els candidats van deixar ben clar que són kurds i que no pensen renunciar a aquesta identitat. I a més, ara som més de 20! És una situació completament nova! Ara hi ha una base per al diàleg, si mai Turquia es decidís a engegar-lo.

Això és possible?

Res no apunta a què Turquia vulgui iniciar-lo. És cert que no ha procedit a il·legalitzar el partit aquesta vegada, així que esperarem, i després decidirem. Ho hem explicat milers de vegades: estem disposats i preparats per al diàleg.

Però les informacions de l'Estat i de l'Exèrcit de què disposem diuen exactament el contrari. En poques setmanes, potser dies, es preveu una ofensiva de la coalició antikurda Iran-Turquia i Estats Units que probablement culmini amb la invasió del nord de l'Iraq. Turquia es reafirma així en el seu paper històric de coordinadora del genocidi kurd a l'Orient Mitjà. No vol de cap manera un estat kurd i, per això, primer ens atacarà a nosaltres, però després anirà contra el govern autònom del Kurdistan iraquiana. Comptem que properament haurem de fer front a una gran ofensiva contra el Kurdistan. No cal dir que no deixarem mai de defensar-nos contra les agressions i que lluitarem per la defensa dels nostres drets amb tots els mitjans disponibles. La resposta a aquest nou atac es farà sentir per tot arreu, no només a les muntanyes de Qandil.

Però en el marc global de la “guerra contra el terrorisme”, encara hi ha espai per a la lluita armada?

Volen fer creure que el moviment kurd només és la guerrilla, la branca militar. Però és molt més que això, i està unit. És polític, cultural, social..., però quan ens ataquen, d'alguna forma ens hem de defensar.

Ens hem esforçat de mil maneres per aconseguir la pau, però Turquia la rebutja sempre i la comunitat internacional també. La Unió Europea (UE), abans del 2000, ens va assegurar que si paràvem la lluita armada, el diàleg i els canvis legals serien possibles. Vam decretar un alto el foc unilateral durant anys, però llavors la UE ja no se'n recordava de nosaltres. Com ho havíem d'interpretar? Europa es va posicionar a favor de la política militar repressiva de Turquia.

A partir d'aquella decepció, la guerra ha tornat a créixer i ni la UE ni Turquia fan el més mínim cas a les raons que estan portant al revifament de la guerra civil al Kurdistan.

Com es veu des del PKK l'existència del govern autònom del Kurdistan de l'Iraq? S'han acabat les hostilitats de fa uns anys entre els partits del govern autònom (PDK i UPK) i el PKK?

La més gran maledicció sobre els kurds ha estat sempre la seva desunió i les guerres fraticides, atacades sempre per l'acció de tercers, normalment els estats de la regió. Ara vivim un període relativament excepcional, en què durant cinc anys no hi ha hagut enfrontaments entre kurds. Creiem que els partits kurds i la societat civil hem après finalment que les lluites internes no interessin al poble. Precisament per aquesta consciència de la població no veig possible la guerra interkurda una altra vegada.

No obstant això, Turquia fa una pressió quasi insuportable sobre el govern kurd iraquí perquè torni a combatre'ns. Com que tant la UPK com el PDK responen que la via militar contra el PKK no ha servit mai de res i que cal el diàleg polític, Turquia els considera ara pro PKK. Turquia no entén que ara la població vol unitat.

Pel que fa l'autonomia, no és en absolut el nostre projecte polític. Però entenem les seves raons i les trobem legítimes. Per tant, la recolzem tot i no fer-la nostra.

A l'Iran hi ha el PJAK (Partit de la Vida Lliure del Kurdistan), branca del vostre moviment, que creix acceleradament els últims anys i que des del 2004 manté oberta una guerrilla contra Teheran. Què ha passat amb les forces històriques dels kurds iranians?

Tant Komala com el PDKI [partits d'orientació marxista i socialdemòcrata respectivament] estan a l'estranger i no tenen massa contacte amb la població kurda de l'Iran. Han perdut molta influència i sempre que es complica la situació, marxen a l'exili. Nosaltres no.

D'ençà que es va donar a conèixer el projecte polític d'Öcalan a Iran, les adhesions s'han multiplicat. Al principi, Komala i PDKI van iniciar una campanya de contrapropaganda, però finalment van reconèixer la realitat i van establir contactes formals. Ara, els nostres són la força més gran i la resta són a l'exili. El problema del PJAK, ara mateix, és que té massa gent i massa suport que encara no ha sabut organitzar degudament.

I com va reaccionar Teheran a l'aposta del PKK per estendre la lluita al Kurdistan iranià?

D'ençà del 2000, Teheran ha endurit l'estat d'excepció militar contra les quatre províncies kurdes. Però el setge es va incrementar realment arran de la creació del Kurdistan autònom de l'Iraq. Llavors Turquia, Síria i Iran van segellar una aliança antikurda per evitar que el seu exemple s'estengués. El 2004, el PJAK, amb un parell de milers de guerrillers, llança una ofensiva guerrillera contra els Pasdaran (guardians de la revolució islàmica) i l'Estat iranià. Nosaltres diem que el PJAK primer hauria d'organitzar els fronts culturals, socials, sindicals,

polítics, etc. i utilitzar la lluita armada només per a defensar-se de les agressions. Però és obvi que l'estat d'excepció, sumat a la manca de llibertats i a la repressió omnipresent de Teheran, ha acabat priorititzant la defensa armada abans de la correcta organització del moviment cívic.

Socialisme, confederalisme, comunitarisme, autodeterminació..., no són conceptes exclusius del poble kurd. Quin és el lloc que ocupa el PKK en el moviment antiglobalització?

D'entrada, val a dir que no estem en contra de la globalització en si mateixa, sinó en contra de la globalització del capital dirigida pel món financer. Contra aquesta, nosaltres hi contraposem la globalització de la democràcia, dels drets individuals i col·lectius dels pobles. Aquesta és la nostra aportació al món.

Però és evident que ens falten mitjans per entrar en l'escena internacional. Per exemple, per donar a conèixer la nostra ideologia i la figura d'Abdullah Öcalan. Fixa't que enguany hem aconseguit que es publicués en anglès el llibre que Öcalan va escriure l'any 2000.

Resulta obvi que per a vosaltres Apo no és tan sols un líder. Què és, doncs?

Apo és filosofia, és confiança, és llibertat. Apo ha donat nova força a la gent kurda amb el seu treball de recerca de més de 34 anys. Ha dotat de nova consciència als kurds i condueix aquest poble cap a una revolució democràtica.

Pensa que, a l'inici de la lluita, al Kurdistan hi havia feudalisme. El primer combat que vam lliurar, seguint la direcció d'Apo, fou contra els feudals. Apo va saber trencar el cercle del feudalisme i portar, a més, la dona a un primer pla de l'escena kurda.

Apo és... companyonia, pau, desvetllar de la humanitat, llum. Els nostres màrtirs (els caiguts en combat) criden "Visca Apo!" abans de morir! És l'avantguarda que obre nous camins cap a la llibertat i la democràcia.

Amb el seu empresonament han volgut separar Apo de la població, però és una estratègia que no pot tenir èxit. Perquè Apo ha creat una nova cultura i en aquesta cultura ha crescut una generació sencera. Per això, ni amb tots els tancs del món, ni amb tota la repressió del món, no podran acabar amb Apo, que ja viu per sempre en el cor dels kurds i les kurdes.

Canvis importants al moviment kurd que han passat desapercebuts

L'any 2005, l'històric Partit dels Treballadors del Kurdistan (PKK en les sigles en kurd) es va refundar, imprimint, així, un gir important en l'estratègia i l'organització del moviment kurd d'alliberament. Des de llavors s'agrupen al voltant del Confederalisme Democràtic del Kurdistan (KÇK, sigles en kurd), un innovador sistema d'organització de la societat, ideat pel seu líder Abdullah Öcalan des de la presó d'Imrali, al sud d'Istanbul, on està retingut des de 1999.

Es tracta, bàsicament, de dotar els kurds de les seves pròpies estructures sense esperar res de cap organisme estatal o internacional, emprant la sobirania dels municipis i la seva federació, les assemblees sectorials i la confederació dels territoris kurds per sobre de les fronteres administratives que els separen. En aquesta estructura, el PKK ha passat a ser tan sols un nucli ideològic del Kurdistan de Turquia, juntament amb els seus homòlegs a la resta del país: el PÇDK (Partit de la Solució Democràtica del Kurdistan) a l'Iraq, el Partit de la Vida Lliure del Kurdistan (PJAK) a l'Iran i el Partit de la Unió Democràtica (PYD) a Síria.

A la producció ideològica dels partits, s'hi sumen les guerrilles: Forces de Defensa Popular (HPG) a Turquia i Forces de l'Orient del Kurdistan (HRK) a l'Iran. A més de les organitzacions sectorials, com l'Organització de Dones Lliures del Kurdistan (PAJK) present a tot el territori i sectorials, o el moviment cultural o educatiu, els partits legals -com el DTP a Turquia- els centres de comunicació, editorials, diaris, diverses televisions per satèl·lit, etc.

Tot té representació a la KÇK, aprovada definitivament en una assemblea general, el maig passat, per més de 500 delegats d'arreu del Kurdistan a les muntanyes de Qandil, al nord de l'Iraq, on des de fa 10 anys el PKK -ara KÇK- hi té la seu i base d'operacions.